

Sygn. akt VIII GC 370/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2018 roku

Sąd Rejonowy w Częstochowie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Marcin Banaś

Protokolant st.sekr.sądowy Małgorzata Kaliściak

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2018 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasów Państwowych N.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz powoda Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasów Państwowych N. kwotę 1 025,49 zł (jeden tysiąc dwadzieścia pięć zł czterdzieści dziewięć gr) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych w wysokości 9,5% w stosunku rocznym od kwot:

- 173,23 zł (sto siedemdziesiąt trzy zł dwadzieścia trzy gr) – od dnia 20 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

- 173,23 zł (sto siedemdziesiąt trzy zł dwadzieścia trzy gr) – od dnia 20 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

- 172,66 zł (sto siedemdziesiąt dwa zł sześćdziesiąt sześć gr) – od dnia 24 maja 2017 roku do dnia zapłaty;

- 168,79 zł (sto sześćdziesiąt osiem zł siedemdziesiąt dziewięć gr) – od dnia 16 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty;

- 168,79 zł (sto sześćdziesiąt osiem zł siedemdziesiąt dziewięć gr) – od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

- 168,79 zł (sto sześćdziesiąt osiem zł siedemdziesiąt dziewięć gr) – od dnia 20 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt zł) tytułem zwrotu kosztów procesu,

3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł (trzydzieści zł) tytułem kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić w toku postępowania.

SSR /-/ Marcin Banaś

Sygn. akt VIII GC 370/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 listopada 2017 r. powód Skarb Państwa, reprezentowany przez Państwowe Gospodarstwo (...) – Lasy Państwowe N. wniósł o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwoty 1 025,49 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu, powód wskazał, że strony zawarły umowy sprzedaży surowca drzewnego na okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. Z tytułu zakupu surowca powód wystawił szereg faktur VAT. Z uwagi na opóźnienia w zapłacie ze strony pozwanego, powód obciążył go szeregiem not księgowych na równowartość kwoty 40 euro zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Żądanie powoda obejmuje tylko równowartość kwoty 40 euro od każdej z faktur, gdyż należności główne zostały uiszczone przez pozwanego.

Pozwany wniósł sprzeciw (k. 63-65), zaskarżając w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym i wnosząc o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, że powód – Skarb Państwa nie może być traktowany jako przedsiębiorca. W efekcie, brak możliwości traktowania spornych zobowiązań jako transakcji handlowych w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. To z kolei wykluczało istnienie po stronie powoda uprawnienia do domagania się należności ujętych w art. 10 ust. 1 tej ustawy. Pozwany zarzucał przy tym, że faktury VAT, od których – w związku z brakiem terminowej zapłaty – powód żądał zapłaty równowartości 40 euro, nie zostały wystawione przez faktycznego sprzedawcę, tj. Skarb Państwa, ale przez N., które nie posiadało samoistnych uprawnień w omawianym zakresie. Ponadto zarzucał, że N. nie posiadało przymiotów pozwalających na zawieranie umów oraz ustalanie harmonogramów odbioru drzewa. Pozwany stwierdził również, że rekompensata kosztów odzyskiwania należności powinna być naliczana od nieterminowo zapłaconej należności za konkretną partię odebranego drewna, a nie od każdej wystawionej za poszczególny transport i zapłaconej po terminie faktury. Pozwany poddał pod rozwagę, czy obowiązek zapłaty równowartości kwoty 40 euro powinien dotyczyć każdej faktury dotyczącej poszczególnych transportów drewna, czy też danej partii ujętej w harmonogramie.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W dniu 21 grudnia 2016 r. strony postępowania zawarły umowę sprzedaży surowca drzewnego nr (...) na okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r., którego ilość i daty odbioru ustalane były w harmonogramach. W związku z wydaniem poszczególnych partii drewna, stosownie do treści umowy, na podstawie wydawanych wówczas kwitów, powód wystawiał obciążające pozwanego faktury VAT, płatne w terminie 30 dni w formie przelewów na wskazany w umowie rachunek bankowy. W razie opóźnienia w zapłacie pozwany zobowiązał się do zapłaty rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, stanowiącej równowartość 40 euro (§ 6 ust. 5 umowy).

Dowód: akt powołania, k. 7; umowa sprzedaży, k. 44-48.

Tytułem wykonania umowy powód wystawił faktury VAT, każda w kwocie brutto, obciążając nimi pozwanego. Wszystkie zostały uiszczone po terminie zapłaty. Były to:

- 1) FV nr (...) z dnia 25.01.2017 na kwotę 8 394,06 zł, płatna do dnia 24.02.2017 – uiszczona w całości w dniu 21.03.2017 (zaległość: 25 dni),
- 2) FV nr (...) z dnia 27.01.2017 na kwotę 9 146,06 zł, płatna do dnia 26.02.2017 – uiszczona w całości w dniu 23.03.2017 (zaległość: 24 dni),
- 3) FV nr (...) z dnia 16.02.2017 na kwotę 18 383,49 zł, płatna do dnia 18.03.2017 – uiszczona ostatecznie w dniu 14.04.2017 (zaległość: 27 dni),

4) FV nr (...) z dnia 16.03.2017 na kwotę 9 677,65 zł, płatna do dnia 15.04.2017 – uiszczona w całości w dniu 26.05.2017 (zaległość: 41 dni),

5) FV nr (...) z dnia 27.03.2017 na kwotę 17 297,69 zł, płatna do dnia 26.04.2017 – uiszczona w całości w dniu 7.06.2017 (zaległość: 42 dni),

6) FV nr (...) z dnia 28.03.2017 na kwotę 9 224,96 zł, płatna do dnia 27.04.2017 – uiszczona w całości w dniu 07.06.2017 (zaległość: 41 dni).

Dowód: wykaz faktur z datami płatności, k. 8; potwierdzenia przelewów, k. 9-17; faktury, k. 38-43.

W następujących notach księgowych:

1) nr (...) z dnia 10 lipca 2017 r. na łączną kwotę 625,11 zł (odsetki – 287,53 zł + równowartość 40 euro z tytułu 2 faktur, tj. 337,58 zł),

2) nr (...) z dnia 2 czerwca 2017 r. na łączną kwotę 272,06 zł (odsetki – 103,27 zł + równowartość 40 euro z tytułu 1 faktury – 168,79 zł),

3) nr (...) z dnia 10 maja 2017 r. na łączną kwotę 298,63 zł (odsetki – 125,97 zł + równowartość 40 euro z tytułu 1 faktury – 172,66 zł),

4) nr (...) z dnia 7 kwietnia 2017 r. na łączną kwotę 458,21 zł (odsetki – 111,75 zł + równowartość 40 euro z tytułu 2 faktur, tj. 346,46 zł)

– powód wezwał pozwaną spółkę do uiszczenia odsetek za opóźnienie w płatności oraz równowartości kwoty 40 euro (każdorazowo wskazanej w przeliczeniu na złote według kursu średniego NBP z określonego dnia) w stosunku do każdej wystawionej faktury, opłaconej po terminie do uregulowania należności – w terminie 7 dni od daty otrzymania. Wezwania te zostały każdorazowo doręczone pozwanej spółce: 1) ad. 1 – w dniu 12 lipca 2017 r., 2) ad. 2 – w dniu 8 czerwca 2017 r., 3) ad. 3 – w dniu 16 maja 2017 r., 4) ad. 4 – w dniu 12 kwietnia 2017 r.

Dowód: tabele średnich kursów walut NBP, k. 26-29; noty księgowe z potwierdzeniem odbioru, k. 30-37.

Powód wzywał pozwanego do zapłaty należności wynikających z not księgowych. Wezwania te każdorazowo zostały doręczone pozwanemu, który regulował jedynie kwoty odsetek za nieterminowe regulowanie faktur powoda.

Dowód: wykaz faktur z datami płatności, k. 8; wezwania do zapłaty z potwierdzeniem odbioru, k. 18-25.

Ustalając stan faktyczny, Sąd dał wiarę zgromadzonym w aktach dowodom z dokumentów, przedłożonym przez powoda. W ocenie Sądu, forma i treść tych pism są właściwe dla dokonania wskazanych w nich czynności, nie zostały one też zakwestionowane przez strony postępowania, w tym przez pozwaną spółkę.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy stwierdzić, że zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj.: Dz.U. z 2016 r. poz. 684, dalej: u.t.z.t.h.), wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

W ocenie Sądu, przesłanki te zostały wykazane w niniejszej sprawie. Fakt opóźnienia pozwanego w zapłacie należności wynikających z faktur nie był pomiędzy stronami sporny, gdyż – co warto zauważyć – pozwany nie zakwestionował wskazanej okoliczności. Z kolei, zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15,

„rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro, przewidziana w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2013, poz. 403), przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy”. Uprawnienie to jest zatem niezależne od tego, czy wierzyciel poniósł jakikolwiek uszczerbek związany z opóźnieniem w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego. Celem regulacji z art. 10 ust. 1 u.t.z.t.h. jest m.in. skłonienie dłużnika do dokonywania zapłaty należności w terminie.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawały kwestie natury faktycznej. Między stronami nie było rozbieżności co do tego, że wiązała je umowa sprzedaży surowca drzewnego, a także co do umówionego sposobu rozliczania się za pobrany asortyment. Nie kwestionowano również faktu, że pozwany zapłacił należności z podnoszonych przez powoda faktur VAT, przy czym nastąpiło to z opóźnieniem. Ponadto, strona pozwana nie zanegowała zastosowanych przez powoda kursów euro, które były podstawą przelicznika kwot 40 euro na złote.

Spór między stronami postępowania dotyczył: 1) uznania powoda za przedsiębiorcę i jego należytej reprezentacji; 2) możliwości ukształtowania przez powoda swoich roszczeń wobec pozwanego na podstawie art. 10 u.t.z.t.h.; 3) ustalenia, czy należność z art. 10 ust. 1 winna być dochodzona od każdej z faktur, czy od każdej z partii zgodnie z harmonogramem.

Ad. 1. Nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, jakoby Skarb Państwa, reprezentowany przez właściwe Nadleśnictwo Lasów Państwowych, nie był przedsiębiorcą, a tym samym sprawa nie powinna być rozpoznawana przez Sąd gospodarczy. Sąd w pełni podziela postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., IV CSK 272/10, z zawartą w jego uzasadnieniu argumentacją. Nie stoi powyższemu na przeszkodzie fakt, że rozstrzygnięcie zostało oparte na gruncie art. 479¹ § 1 k.p.c., który to przepis został uchylony. Warto zaznaczyć, że Sąd Najwyższy odniósł się dużo szerzej do przepisów obowiązującego prawa (nie tylko w 2011 r., ale także obecnie) i w tym zakresie wskazane orzeczenie wciąż pozostaje aktualne.

Definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j.: Dz. U. z 2017 poz. 2168, dalej: u.s.d.g.), zgodnie z którym działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wyodrębnianie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Nie ulega wątpliwości, że strona pozwana jest przedsiębiorcą w rozumieniu powyższych przepisów oraz że przedmiot sprawy wynika z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Oceny wymaga natomiast, czy powód jest przedsiębiorcą, a jeżeli tak, czy przedmiot sprawy mieści się w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Stroną powodową jest Skarb Państwa reprezentowany przez jednostkę organizacyjną, którą są Lasy Państwowe – N.. W ramach sprawowanego zarządu Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną oraz gospodarkę gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną (art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, t.j.: Dz.U. z 2017 r. poz. 788, dalej: u.l.), zaś zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 u.l. gospodarką leśną jest działalność leśna w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Jak wynika z art. 50 u.l., Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej oraz pokrywają koszty działalności z własnych przychodów. Samodzielną gospodarkę leśną i bezpośredni zarząd lasami, gruntami i innymi nieruchomościami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych prowadzi nadleśniczy, kierujący nadleśnictwem – podstawową jednostką organizacyjną Lasów Państwowych (art. 35 ust. 1 u.l.).

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że Skarb Państwa reprezentowany przez odpowiednie jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, w tym Nadleśnictwa, prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 u.s.d.g. Choć niewątpliwie głównym zadaniem Skarbu Państwa-Lasów Państwowych w zakresie działalności leśnej jest urządzanie, ochrona, zagospodarowanie, utrzymanie i powiększanie zasobów i upraw leśnych oraz gospodarowanie zwierzyną,

a nie zarobkowa działalność wytwórcza czy handlowa w tym zakresie, jednak nie ulega wątpliwości, że wykonując te zadania, prowadzi on działalność zarobkową wytwórczą i handlową i środkami finansowymi osiągniętymi z tej działalności zarobkowej pokrywa wydatki związane ze swoją podstawową działalnością, którą jest ochrona i rozwój lasów.

Ad. 2. W ocenie Sądu, brak podstaw do twierdzenia, że przepisów u.t.z.t.h. nie stosuje się do transakcji handlowych, których stroną jest Skarb Państwa. Wedle art. 2 pkt 3 u.t.z.t.h., jej przepisy stosuje się do transakcji handlowych, których stronami są m.in. podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1579), czyli, zgodnie z powołanym przepisem m.in. jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Do ostatniej kategorii z należy Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe N..

Odnosząc się do zarzutu określenia statio fisci powoda, stwierdzić należy, że powodem w niniejszym postępowaniu jest Skarb Państwa, a roszczenie wiąże się z działalnością państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jaką jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe N., reprezentujące Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia (art. 32 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 u.l.), z kolei czynności w toku wykonania spornych umów podjął organ tej jednostki, czyli nadleśniczy (art. 67 § 2 k.p.c. w zw. z art. 35 ust. 1 pkt 1 u.l.). Dlatego, zdaniem Sądu, nie zachodzi nieprawidłowość ani w zakresie określenia sprzedawcy drewna i strony powodowej, ani w zakresie kierowanych do pozwanego not księgowych oraz wezwań do zapłaty.

Niewątpliwie, Skarb Państwa, co wynika wprost z art. 33 k.c., dysponuje osobowością prawną, tj. może być stroną stosunków prawnych o charakterze cywilnym, opartych na zasadzie równorzędności. Co do zasady, nie można pomijać okoliczności, że podstawą art. 33 k.c. jest stworzenie Państwu możliwości uczestniczenia w obrocie prawnym. Po to, aby Państwo mogło uczestniczyć w stosunkach równoprawnych – tj. bez należnego mu statusu władztwa – powołano Skarb Państwa, który zawiera umowy z podmiotami prawnymi na zasadzie równouprawnienia. Z osobowością prawną Skarbu Państwa skorelowana jest zdolność sądowa. Przymiot ten jest niezbędny do uczestniczenia w procesie cywilnym. Skoro Skarb Państwa powstał zatem po to, by wchodzić w relacje cywilnoprawne dotyczące mienia państwowego, co wynika z przepisu art. 34 k.c. To jego funkcję stanowi również prawo do uczestnictwa w postępowaniach cywilnych, dotyczących tych czynności prawnych. W skład mienia państwowego wchodzi także lasy, które nie należą do innych podmiotów. W art. 4 u.l. wprowadzono w sposób jednoznaczny kategorię lasów, które stanowią własność Skarbu Państwa. Z tej racji, a także na podstawie art. 55 § 1 k.c., Skarb Państwa może wobec tak określonego przedmiotu własności wykonywać przynależne mu uprawnienia właścicielskie, w tym dokonywać obrotu pożytkami (także prowadzić obrót surowcem drzewnym). Obrót pożytkami wchodzi w zakres pojęciowy prowadzenia gospodarki leśnej, co wynika z art. 6 ust. 1 pkt 1 u.l. i jak najbardziej może mieć charakter komercyjny. Wskazane działania Skarb Państwa może podejmować przez swoje statio fisci – tj. jednostkę organizacyjną, której udziela podmiotowości prawnej w zakresie, w jakim ta występuje w jego imieniu i na jego rzecz.

Ustawodawca w art. 32 u.l. wyraźnie wskazał, że w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej za Skarb Państwa działają Lasy Państwowe (pełna nazwa wynikająca z art. 4 u.l. – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe), które pozostają państwową jednostką organizacyjną. W treści art. 32 u.l. oraz następujących przepisach określono natomiast strukturę organizacyjną przywołanego statio fisci, opisując zadania każdego z jej szczebli. Wynika z tego, że umowy dotyczące sprzedaży drzewa, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, sygnować mogła jednostka organizacyjna, tj. Lasy Państwowe, działająca z kolei przez swoją ustawową jednostkę organizacyjną odpowiedniego szczebla, tj. w niniejszej sprawie – N.. Zgodnie z art. 32 ust. 2 u.l., w skład Lasów Państwowych na najniższym szczeblu wchodzi nadleśnictwa. Te z kolei są reprezentowane przez właściwego Nadleśniczego, który pozostaje organem właściwym do zawierania umów czy też udzielania pełnomocnictw.

Z powyższego wynika, że kwestionowane przez pozwanego umowy zostały zawarte przez właściwego reprezentanta, a sprzedawca został w nich oznaczony w sposób właściwy – jako jednostka organizacyjna, działająca przez osobę uprawnioną do jej reprezentowania. Powyższe skorelowane jest także z art. 67 § 2 k.p.c., dotyczącym zdolności

procesowej, z którego wynika jednoznacznie, że za Skarb Państwa w procesie cywilnym powinien działać organ państwowej jednostki organizacyjnej, z którego działalnością wiąże się objęte postępowaniem roszczenie. Zasadnie zatem w niniejszej sprawie, jako podmiot legitymowany czynnie, został wskazany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe N., za które czynności procesowe podejmował Nadleśniczy.

Ad. 3. Przechodząc do zasadności – według pozwanego – dochodzenia równowartości 40 euro od poszczególnej partii towaru, a nie należności stwierdzonej w każdej fakturze, wskazać należy, co następuje. Art. 10 u.t.z.t.h. i pozostałe przepisy tej ustawy, jak art. 5 czy art. 6 – wbrew twierdzeniom pozwanego – za priorytet stawiają nie „transakcję handlową”, a „terminy zapłaty” w transakcjach handlowych. Tym samym, rygory i uprawnienia wierzyciela należy korelować nie z umową, z której wynika obowiązek zapłaty, ale z płatnościami w niej ukształtowanymi. Chodzi zatem o inne rozłożenie akcentów, aniżeli wynikałoby to z rozważań pozwanego. Mechanizmy z omawianej ustawy powinny być odnoszone nie do poszczególnych partii surowca określonej w harmonogramie, ale każdego obowiązku zapłaty, powstałego zgodnie z nimi.

Transakcja handlowa ze swej istoty może zakładać świadczenie podzielne co do przedmiotu, jak i płatności – co dzieje się, gdy asortyment jest sprzedawany partiami, czy też dostawą objęte są partie towaru. Każda ze sprzedaży czy też dostaw nabiera wtedy charakteru autonomicznego, zwłaszcza wówczas, gdy płatność za każdą z nich miałyby być uregulowana oddzielnie. Swoiste zatem sankcje za opóźnienie w płatnościach powinny dotyczyć każdej z nich. Za takim rozumieniem przywołanej regulacji prawnej przemawia także art. 11 u.t.z.t.h., który pozwala na wyciąganie konsekwencji wobec dłużnika w przypadku opóźnienia w płatności rat, gdzie chodzi nie tylko o jedną transakcję, ale i zapłatę jednej, z góry ustalonej ceny. W niniejszej sprawie umowy zawarte pomiędzy stronami miały charakter ramowy – nie określono w nich z góry ceny ani ilości drzewa, jakie miało być sprzedane pozwanej spółce. Konkretyzowane były poprzez rzeczywiste odbiory poszczególnych asortymentów surowca, przy których ustalano cenę i termin płatności. To znajdowało wyraz w niekwestionowanych fakturach.

Reasumując, powód miał tytuł do tego, by korzystać z mechanizmu przewidzianego w art. 10 u.t.z.t.h. co do każdej z wystawionych faktur, co do których pozwany dokonał zapłaty z uchybieniem terminu. Ponadto, jego uprawnienie powstało w momencie, gdy pozwany popadł w zwłokę w płatności każdej z nich. Kwota 40 euro ma charakter ryczałtowej opłaty za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, niezależnie od tego, czy wierzyciel kwotę taką wydatkował celem dochodzenia swojej wierzytelności, czy też w ogóle nie poniósł uszczerbku w związku z taką sytuacją (tak też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 94/15).

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu była również okoliczność długości opóźnień w spełnieniu świadczenia przez pozwanego. Warto zauważyć, że najkrótsze opóźnienie w płatności wynosiło 24 dni, a najdłuższe – 42 dni. Biorąc pod uwagę znaczny czas opóźnień w płatności należności przez pozwanego na rzecz powoda oraz brak wyjaśnienia jej przyczyn, nie sposób dopatrywać się sprzeczności żądania powoda z zasadami współżycia społecznego, tym bardziej, że strona pozwana nie podniosła takiego zarzutu.

Warto również zauważyć, że pozwana spółka podniosła w sprzeciwie zarzuty odnośnie do uznania powoda za przedsiębiorcę i jego należytej reprezentacji, co miało – jej zdaniem – prowadzić do oddalenia powództwa. Tymczasem, z materiału dowodowego (co zresztą nie było kwestionowane przez pozwanego) wynika jednoznacznie uiszczenie przez pozwanego należności z tytułu faktur VAT (jakkolwiek po terminie) i odsetek za nieterminowe płatności. Strona pozwana nie udowodniła przy tym, aby już na etapie postępowania przedsądowego negowała możliwość i zasadność wystawiania faktur przez powoda, co prowadzi do wniosku, że wskazany zarzut należy traktować jako służący wyłącznie przedłużeniu postępowania i uniknięciu przez pozwaną spółkę obowiązku uiszczenia należności na rzecz powoda.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił roszczenie powoda i zasądził całość dochodzonej przez niego należności głównej na podstawie art. 535 i nast. k.c.

Żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od wartości poszczególnych równowartości kwot 40 euro znajduje uzasadnienie w treści art. 7 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 3 u.t.z.t.h. Jest to pogląd tym

bardziej uzasadniony, że powód domagał się wskazanych odsetek – w odniesieniu do każdej z równowartości kwoty 40 euro – następnego dnia po upływie terminu do spełnienia świadczenia zgodnie z notą księgową.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., a powód, który wygrał niniejsze postępowanie, poniósł je tylko w zakresie zastępstwa procesowego – 270 zł.

Odnosnie do opłaty od pozwu w kwocie 30 zł, Sąd pobrać ją w całości od pozwanego, ponieważ strona powodowa była zwolniona od jej wniesienia zgodnie z art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz.U. z 2016 r. poz. 623, dalej: u.k.s.c.). Podstawą tego rozstrzygnięcia jest art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

SSR /-/ Marcin Banaś